

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 30. prosinca 2019.

Analiza presude

Dragojević protiv Hrvatske

br. zahtjeva 68955/11

**povreda članka 8. - pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života
nema povrede članka 6. Konvencije – pravo na pošteno suđenje**

Nalozi za korištenje mjera tajnog nadzora nisu bili odgovarajuće obrazloženi

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud), u vijeću od 7 sudaca, 15. siječnja 2015. donio je presudu kojom je utvrdio da je Republika Hrvatska povrijedila pravo podnositelja zahtjeva na poštovanje privatnog i obiteljskog života, dok nije povrijedila njegovo pravo na pošteno suđenje.

Protiv podnositelja zahtjeva određene su mjere tajnog nadzora, i to prisluškivanje telefona i tajno praćenje, zbog sumnje na trgovinu drogom. Dokazi pribavljeni na temelju tih mjera korišteni su u kaznenom postupku. U radu raspravnog vijeća koje je provodilo kazneni postupak sudjelovao je i sudac koji je prethodno sudjelovao u radu izvanraspravnog vijeća koje je odlučivalo o pritvoru. Iako je taj sudac sam zatražio da ga se izuzme, Vrhovni sud RH je smatrao kako njegovo sudjelovanje u radu izvanraspravnog vijeća nije razlog za izuzeće. Podnositelj je u konačnici osuđen na devet godina zatvora. Tijekom kaznenog postupka podnositelj je u više navrata (pred prvostupanjskim sudom, u žalbenom postupku pred Vrhovnim sudom RH, te pred Ustavnim sudom RH) prigovarao zakonitosti mjera tajnog nadzora, no bez uspjeha. Stoga je svoje prigovore iznio pred Europski sud.

Članak 8.

Europski sud je utvrdio da korištenje tajnih mjera nadzora predstavlja miješanje u privatni život pojedinca, koje miješanje, da bi bilo opravdano, mora biti **u skladu sa zakonom**, mora **težiti ostvarenju jednog ili više „legitimnih ciljeva“** navedenih u čl. 8. st. 2. i mora biti **„nužno u demokratskom društvu“**

Primjenjujući ova načela na predmet podnositelja zahtjeva, Europski sud je utvrdio kako nalozi kojima je određen tajni nadzor nisu bili obrazloženi u skladu s domaćim zakonom i praksom Ustavnog suda Republike Hrvatske.

Naime, obrazloženja tih naloga sadržavala su samo uopćene formulacije iz zakonskog teksta, bez navođenja konkretnih činjenica i okolnosti koje opravdavaju korištenje tih mjera.

Zakonom o kaznenom postupku izričito je propisano da se mjere tajnog nadzora mogu naložiti samo na temelju pisanog obrazloženog naloga, čime se postavljaju granice diskrecijskom odlučivanju nadležnih tijela o tajnom nadzoru građana. To je posebno bitno kada se uzme u obzir činjenica da se ispravnost korištenja mjera tajnog nadzora u smislu poštovanja prava na zaštitu privatnog i obiteljskog života (čl. 8. Konvencije) može ispitivati samo u postupku u kojem se odlučuje o korištenju ove mjere u kojem pak osoba na koju se mjera odnosi ne sudjeluje.

Sukladno tome, Europski sud je zaključio da način na koji su domaći sudovi tumačili i primijenili domaće pravo nije osigurao pružanje odgovarajuće zaštite podnositelju od mogućih zloupotreba u pogledu opsega i načina na koji su domaća tijela primijenila svoje diskrecijske ovlasti pri određivanju mjere tajnog praćenja podnositelja, uslijed čega je došlo do povede njegovog prava na poštivanje osobnog i obiteljskog života.

Članak 6.

U pogledu podnositeljevog prigovora o navodnoj pristranosti suca zbog sudjelovanja u izvanraspravnom vijeću, Europski sud je ocijenio da su argumenti Vrhovnog suda RH, koji je smatrao da nema razloga koji dovode u sumnju nepristranost konkretnog suca, bili prihvatljivi i u skladu s Konvencijskim načelima. Naime, pitanja koja razmatra izvanraspravno vijeće odlučujući o pritvoru različita su od onih koja razmatra raspravni sud pri donošenju presude u kaznenom postupku. Odlučujući o pritvoru suci ne stvaraju uvjerenje o tome je li okrivljenik počinio kazneno djelo. Činjenica da je sudac sam zatražio vlastito izuzeće nije bila bitna, jer nije postojao niti jedan razlog koji bi opravdao njegovu eventualnu pristranost.

Iako je Europski sud zaključio da je način postupanja domaćih sudova prilikom određivanja mjere tajnog nadzora podnositelja bio protivan čl. 8. Konvencije, zaključio je da korištenje dokaza pribavljenih na taj način nije narušilo njegovo pravo na pošteno suđenje. Naime, podnositelj zahtjeva imao je mogućnost osporiti vjerodostojnost tako pribavljenih dokaza, što je i učinio. Osim toga, dokazi pribavljeni mjerom tajnog nadzora nisu bili jedini dokazi na kojima je utemeljena njegova osuda, pa se odluka domaćih sudova ne može smatrati proizvoljnom.

Slijedom navedenog, Europski sud je zaključio da nije došlo do povrede čl. 6. st. 1. Konvencije.

Za utvrđenu povredu Europski sud je podnositelju zahtjeva dosudio pravednu naknadu u iznosu od 1.000,00 eura, te 2.890,00 eura na ime troškova i izdataka.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.